

Fredrik Reinfeldt: Tal på Sverigemötet 2013

Talare

Fredrik Reinfeldt
Statsminister

Datum

16 mars 2013

Plats

Karlstad

Hör ni, jag valde moderaterna för att jag älskar frihet. Jag älskar friheten. Därför sökte jag mig in i politiken. Därför ville jag vara i en kraft som ser till att Sverige är fritt, ett öppet samhälle som gav största möjlighet för människor att fatta egna beslut. Men eftersom jag älskar friheten, så har jag också lärt mig att söka upp ofriheten, det som begränsar människor, det som gör att människor i ett öppet samhälle som lever sida vid sida med oss – där de flesta får fatta sina egna beslut – många gånger har en helt annan verklighet. Det har fört mig många gånger, som ni vet, till konsekvenserna av hur våld och brott påverkar Sverige. Just i vårt utvecklade samhälle, där vi har kommit så långt, har jag ibland en känsla att just hos oss spelar det en ännu större roll hur våld och brott påverkar människor. Just för att det säger något om människans bräcklighet, vad människor faktiskt kan utsätta varandra för. Vad kommer ilskan ifrån? Hur ser våldet ut? Varför har en del människor inom sig, att de förnedrar andra? Och vad får det i sin tur för konsekvenser för dem som utsätts för våld och förnedring? Hur påverkar det deras liv? Älskar man friheten, då måste man förstå att påverka hur våld och brott ser ut i samhället. Det är min absoluta lärdom.

Vi brukar prata om att människor kan växa av egen kraft. Det är kanske den absolut viktigaste insikten, som håller ihop detta parti. Får människor rätt förutsättningar, då kan de växa och prestera fantastiska resultat. Varje människa har inom sig förmågan att utvecklas, att göra gott, att se andra människor. Det finns hos alla. Det finns hos alla möjlighet att påverka och utveckla. Ingen är undantagen. Men det finns också risker med att människor kan bli rädda, att människors verklighet kan krympa. Våld och brott skapar rädsla. Ofta är det utfört av rädda människor, men påverkar också andra att bli rädda.

När man pratar brott, då brukar man ha som utgångspunkt att säga, att brotten växer, att det är en utveckling som skenar. Jag tänker nu säga precis det motsatta. Beatrice Ask och alliansregeringen tillträdde 2006 och vi har satsat

stort på att förstärka rättsväsendet. Vi har en bred utveckling i Sverige, där brottsligheten minskar. Trots att vi har anmälda brott som växer, det är ofta en signal om att människor känner större tilltro till eller ser större nytta med att anmäla brotten, så med vårt sätt att numera ta in, när befolkningen får beskriva hur många som upplever sig påverkade av brottslighet, har det gått från tjugosex procent av befolkningen ner till tjugotre. Ta in den siffran! Det är inte alla som påverkas av brott. Det vet många av er som sitter här inne också. Ni kan möjligen vara oroad av konsekvenser av brott, men om ni ska vara ärliga så har ni inte upplevt så mycket av brottslighet själva. Det är kanske inte ens många i er omgivning som har gjort det heller. Det är i grunden bra. Det är bara det, att det inte är allas verklighet. Det är inte allas erfarenhet. Så även om brottsligheten sjunker, så kan man inte ha attityden att vi bryr bara om samhällsproblem som växer totalt sett. Nej, det är inte moderaternas utgångspunkt. Moderaternas utgångspunkt är att varje människas berättelse är lika mycket värd. Även i ett Sverige där brottsligheten minskar, så är den ändå ett så pass allvarligt problem för den som den drabbar, att vi har anledning att göra större ansträngningar.

Vi ser också en ganska bred strafförkortning i Sverige. Det är färre som sitter i fängelse och fängsligt förvar. Delvis är det en konsekvens av att brottsligheten sjunker. Delvis är det för att vi är en rättsstat. Det fungerar så, vi stiftar lag i Sveriges riksdag med de mandat som vi har fått. Men det är domstolar som sedan prövar hur praxis ska sättas. Man har nu bl.a. gjort en stor justering när det gäller narkotikapåföljder. Detta bekymrar oss rätt mycket. Därför att vi är övertygade om att den typen av strafförkortningar sänder fel signaler. Därför ska vi se över detta. Men det är det som i realiteten har skett. Det är klart, att den del av utvecklingen som handlar om andra och smartare påföljder, som innebär att inte alla behöver gå in i fängelse, men som får bort dem från brottets bana. Eller det faktum att brotten sjunker. Bara det är naturligtvis något som vi har anledning att bara välkomna. Det som har irriterat mig allra mest, när jag har kommit nära inpå detta, det är att den statistiken – och tro mig, när man jobbar med politiken då har man mycket att göra med statistik – är siffror som ibland visar rätt och ibland fel. Ibland sätter man rubriker som inte stämmer. Och det gäller i den här världen. Väldigt länge mätte vi brottslighet bara genom att titta på hur många som anmälde brott. Om det skulle vara enda kriteriet, ja då skulle det faktum att anmälda brott blir fler leda till slutsatsen att brottsligheten växer i Sverige. Men så dåligt påläst får man faktiskt inte vara. För det är litet mer komplicerat än så.

En annan irriterande sak är, att vi i rättsväsendet väldigt ofta rör oss med ord som är på temat ”uppklarade brott”. Ska vi ta det folkligt först, oss emellan, och jag säger att vi har klarat upp ett brott, då tror jag att ni tänker ungefär så här: Ja, det har alltså begåtts ett brott, där vi har konstaterat vem som gjorde det och på detta har det skett någon form av reaktion. Så tror jag att medborgarna vill att det ska vara! Berätta inte för mig att ett brott är uppklarat, om det inte är uppklarat. Då får ni kalla det någonting annat. Då har vi misslyckats. Eller vi håller på med det. Av något skäl så har vi inte klarat upp det. Problemet är, att så fungerar inte den här statistiken. I stället redovisar man ”uppklarade brott” och räknar in massvis av brott som man har lagt ner i brist på bevis eller för att man helt enkelt av olika skäl valde att inte gå vidare. Nu ska vi se: här har skett ett brott och vi har en del att gå på, men vi har inte resurser så vi lägger ned och säger att nu har vi klarat upp brottet. För att göra det riktigt bra, säger man ibland att vi har ”personuppklarat” brottet och inte bara tekniskt klarat upp det. Men, ”personuppklarat”, nu börjar det låta bra. Det måste ändå betyda att ni vet vilken person som gjorde det. Så har ni alltså klarat upp det? Njaj, vi tror oss veta vem som gjorde det, men vi väljer att lägga ned åtalet och säger att vi har ”personuppklarat” det. Nej, människor känner inte att det fungerar. Det är inte så när man blir utsatt för brott, att man vill höra talas om att det faktum att de inte gör något åt det ska beskrivas som att till mig är det uppklarat. Det är illa nog att jag har varit utsatt för ett brott. Tala inte upp för mig att ni har klarat upp det, när ni inte har gjort det. Sådant här retar upp människor. Det är väldigt allvarligt att bli kränkt av brottslighet. Men det är också allvarligt att få beskrivet och skrivet på sin näsa, att det som inte är uppklarat är uppklarat. Här har vi mycket att lära om vad som idag är fel när det gäller brottsbekämpning i Sverige.

Jag ställde naturligtvis frågan: Om vi nu har tillfört tio miljarder, det är mer än 30 procents ökning av rättsväsendets resurser, vi har aldrig haft så många poliser i Sverige som vi har nu, åklagare, domare, vi har förstärkt hela rättskedjan och det märks, det är en stor förändring som har följt i spåren av de här resurssatsningarna; men fungerar nu rättsväsendet så bra som det borde? I akt och mening att lära detta har jag nu rest

genom hela Sverige och pratat med dem som lever i konsekvenser av våld och brott. Jag har talat med dem som slår och med dem som blir slagna. Jag har talat med killar som slåss och med tjejer som slåss. Jag har talat med unga våldtäktsoffer. Jag har talat med grabbarna i ”firmorna” runt våra fotbolls- och hockeylag. Jag har talat med dem som befinner sig närmast våldet i Sverige. Det

har varit en resa i ett Sverige som vi väldigt sällan får uppmärksammat eller höra exakt hur det ser ut. Det finns över hela Sverige. Jag började en av mina resor i Göteborg, satt med ett ungt gäng, huvudsakligen grabbar som går yrkesförberedande program på gymnasiet, för att prata om hur de upplever ett allt hårdare språk på internet, facebook, instagram och vad det nu kan tänkas vara som de följer. De sade: Man använder ord som man egentligen inte skulle använda om man träffade personen. Jamen, sa jag, hur vet man då hur ordets valör, hur man ska värdera det? De medgav att de också är oroliga för det också. Svordomar, könsord, nedsättande formuleringar, risk för att man använder rasistiska tillmälen har blivit vardag i en internetmiljö som upplevs som hotande, fast vet inte riktigt om man ska ta det på allvar. Där finns våra ungdomar. Där finns de unga grabbarna, där finns de unga tjejerna, som möter alla dessa nedsättande omdömen. Ett språkbruk som pågår dygnet runt. Inte som man får höra i skolan på rasten och sedan får man gå hem och ta det lugnt. Nej, det följer med hem via datorer och paddor, via mobiltelefoner och finns med våra ungdomar dygnet runt. En del av dem ligger med mobiltelefonen på nätterna och fortsätter diskussionerna. De får aldrig vila. Det är deras vardag.

De berättade, att vissa ställen i Göteborg är det farligt. Där kan man få stryk. Där rör sig de som slåss. Visst, krogmiljön är väl känd. Men flera av dem vittnar också om andra specifika områden. Man lär sig det snabbt när man är ung. Där är farligt, där bör man inte gå själv, där bör man inte vara ensam. De talar om egen utsatthet, om brorsor eller pappor som har varit utsatta för våld t.o.m. med kniv. De flesta av dem kan berätta om sådant här. Några av dem går på fotboll. Oftast väldigt bra matcher, men där ser man ”firmorna”, man ser de våldsbenägna grabbarna som ju inte är så väldigt intresserade av sport utan tyvärr mest kommer dit för att få slåss eller, ibland som de gör, åker till en annan ort och slåss med ett annat lags ”firma”. Det är våldet som har blivit de spännande, inte om det har blivit ett-noll i fotbollen. Det är deras beskrivning.

Jag åkte till Sundbo, det är en av de institutioner för sluten ungdomsvård, som vi har i Sverige, en av de största faktiskt. Jag träffade ett gäng killar – det var bara killar – som sitter på den mest hårdföra påföljd som vi har, nämligen att bli inlåst i ett ungdomshem. Det är unga, mycket kriminella, som har hunnit med en hel del, men den äldsta av dem som är med är 21. De beskriver ett liv som från unga år har präglats av droger och kriminalitet. Ibland börjar det med droger och för att finansiera det så blev det litet kriminalitet. Ibland blir det med droger i kroppen som kriminaliteten tar fart. Ibland kommer kriminaliteten

först och drogerna sedan. Men det är väldigt ofta så det ser ut. Mycket våld har använts mot andra. Många av dem beskriver hur de har tappat kontroll, hur det har ökat i tempo och hur det har fått pågå i flera år. Flera år! Många av dem är, när de är igång i sin kriminalitet, våldsamma och kriminella dygnet runt. Tjugofyra timmar! Sedan säger de att det pågår i år. Man anar nästan en utmattning av så mycket kriminalitet. Det är deras beskrivning. För många av dem har tiden på Sundbo nu inneburit att de funderar över att bryta med sin kriminalitet. Flera av dem får faktiskt testa på att vara med brandkåren, närbelägen i Fagersta, för att se något annat. För att bryta sina nätverk. För att tänka något nytt. Man behöver hitta ett annat sätt att tänka.

Jag åkte ned till Örkelljunga i Skåne. På nyårsaftonen hade det gjorts en inbrottsraid i ett radhusområde. Vi satt i själva det vardagsrummet som inbrottstjuven bröt sig in i. Mycket snabbt hade han gått in i en hel länga av radhus, eftersom han kunde se att många var och firade nyårsafton. Som ofta inbrotten är, snabbt in, röjer runt, letar efter guld och kontanter. Sedan snabbt ut och in i nästa hus. Så kom man hem på nyåret från firande och hittar resterna efter en inslagen balkongdörr, glassplitter på golvet, någon som har röjt i kläderna och vänt upp-och-ned på det mesta. Det blev en stor diskussion om detta naturligtvis. Det blev uppmärksammat av media och något som alla ville berätta om. För så är det ofta. Det är enklare att tala om inbrotten och tillgreppsbrotten än om de svåraste brotten kopplade till våld och våldtäkter. Polisen kom dit. De tyckte att polisen skötte detta väldigt väl. Det fanns fotspår att gå på. Men man kunde i realiteten inte hitta någon skyldig. Man trodde möjligen att det fanns utländska ligor som rörde sig och gjorde den här typen av stöldturnéer. Men egentligen visste man inte riktigt. Det är intressant att sitta ned i ett sådant här område där de har blivit drabbade av brottslighet, för att man hittade inte vem som gjorde det, men det gör inte att diskussionen slutar. Med på vårt möte är alla grannarna, som ju allihopa hade blivit drabbade av inbrott. De sitter och pratar om vem det kan tänkas vara som har gjort det. I frånvaron av besked, i frånvaron av riktiga utredningar, så får de ju spekulera litet grand. Kan det ha varit någon från ett annat land? Kan det ha varit någon som känner till området? Tror ni att de stod här – de pekade, mittemot radhuset låg en skogsdunge – och spanade på andra sidan? Är det därför som vi blev drabbade? Skulle man kanske sätta upp lampor och lysa upp? Så låter det på möten, när grannar träffas efter att ha drabbats av brottslighet. Det är inte bara att lägga ned en utredning. Det är inte bara att avstå från att utreda och tro, att nu slutar diskussionerna. Det gör de inte. Människor vill ha svar. Människor

vill veta vad som hände.

Bland det svåraste är att träffa våldtäktsoffer; dels för att en tjej som har blivit våldtagen känner egen skam. Vi kan säga hur många gånger som helst, att hon inte ska göra det. Men det gör hon i alla fall. Och det beror på att det finns så näralliggande för unga grabbar och andra att skuldbelägga tjejerna. De fick vad de förtjänade! En tjej ska inte bete sig på ett visst sätt. Det kan leda till konsekvenser. Så låter det i ungdomarnas värld. Så låter det ibland bland vuxna. Så det är ju inte så konstigt, att de tar upp detta. Därför känner man skam och rädsla. Dessutom, har man blivit utsatt för en våldtäkt, i det här fallet dessutom utförd av flera killar samtidigt, då ska man veta att grabbarna förnekar allting. Hon var med på det och vi kan enas allihop om att det var så. Om dessutom grabbarna har filmat vad de har gjort med mobil, då kan de också hota tjejen och säga att berättar du så lägger vi ut filmen och berättar vilken slampa du är på internet. Då har man en människa i sitt våld. Hon har ingen frihet! Hon är utsatt för den värsta form av övergrepp och utnyttjas dessutom på ett sätt som är helt hänsynslöst. Hennes problem är sedan, att hon får berätta sin berättelse, inte en gång utan flera gånger, vad som är extremt ingående. Det upplever hon som en kränkning. Jag träffade också hennes mamma. Ni ska veta, att det är väldigt svårt att beskriva för ens föräldrar vad man har varit med om. Helst vill man att de inte ska höra någonting. Det blir som en till anklagelse. Varför gick du dit? Varför gjorde du så? När de har förhört och förhört och förhört henne och vet vilka grabbarna är, så väljer sedan åklagaren att lägga ned. Förmodligen i statistiken är det ”personuppkärlat”. Det är inte hennes uppfattning. Det är inte hennes föräldrars uppfattning. Det största problemet i en sådan familj, det är hur man ska övertyga pappan och andra om att inte ta lagen i egna händer.

Ett samhälle som inte utreder och fullföljer mot brottsligheten, kommer att se andra typer av händelser medborgare emellan. Det var så vi en gång byggde rättsväsendet, för att ersätta blodshämnden. Men det bygger på att rättsväsendet gör sitt jobb. Det bygger på att vi fullföljer, att vi är noggranna, att vi inte avstår någon ansträngning för att försöka hitta vad som har skett.

Så här har mina diskussioner gått. Några saker har jag dragit som slutsats efter de här samtalen. Det går inte att fånga det som jag har upplevt eller hört med att bara prata lagstiftning. Det som ska vara förbjudet är i de allra flesta fallen redan förbjudet. Man får inte slå någon på käften i Sverige. Man får inte utsätta någon för förnedrande behandling. Men det är inte det som är deras problem.

Problemet är inte om det är förbjudet. Problemet är om det här samhället tar brottsligheten på allvar på ett sätt så att vi utreder och verkligen använder vår lagstiftning. Det är deras problem. Återkommande berättar de om hur de inte får information under det att utredningarna pågår. Hur de väldigt ofta möts av att man väljer att lägga ned, åtalsunderlåtelse eller av andra skäl. I en hel del fall finns det säkert förklaringar till detta. Men de upplever inte att de har fått förklaringarna.

När jag tittar på förtroendet för rättsväsendet i Sverige, så är det faktiskt så att det allmänt stiger. Det tror jag beror mycket på de resurser som vi har satsat. Men de som har varit i kontakt med rättsväsendet själva, där sjunker förtroendet. Det är så uppenbart. Det är bara att knacka på dörrarna till polisen och åklagarna och domstolsväsendet, så ska jag förklara varför. Det beror på de berättelser som jag har hört. Det är inte bara en fråga om resurser. Det är inte bara en fråga om lagstiftning. Det är också en fråga om att anstränga sig till det yttersta varje dag för att använda den lagstiftning som vi har. Därför att det spelar roll. Det skulle spela roll för nära nog alla dem jag har träffat. Och jag vill säga till dem som tycker att det här med hur män och kvinnor behandlar varandra är rätt viktigt, att det finns nästan ingenting mer allvarligt än hur fel en del män behandlar kvinnor när det gäller sexualbrott av olika slag. Lär om våldet, så kommer vi också att komma längre när det gäller jämställdheten. Det hänger nämligen ihop. Därför är det här otroligt centrala frågor. Till alla som säger: ”Jag är väldigt bekymrad över klyftorna i samhället, sociala orättvisor. Att människor inte kommer till sin rätt.” Till er säger jag: Lär om hur våldet ser ut i Sverige! Lär om hur vi ska bekämpa våldet, så ska ni få se ett rättvisare Sverige. Ett Sverige med mindre av klyftor, där fler av människorna kommer att komma till sin rätt. Det är nämligen det som är en av våra största framtidsutmaningar.

Vad fungerar inte? Straffrihet fungerar inte. Ett samhälle som ser våldet bre ut sig, men som inte gör något, det kommer att få allvarliga problem. Det gäller över hela världen och det gäller också i Sverige. Att säga att straffrihet inte fungerar, det är i någon mån provocerande i ett land där väldigt många på ideologisk grund har försökt hävda att straff är fel eller inte fungerar. Mitt svar är, att straffrihet fungerar inte. Om grabbar kan våldföra sig på tjejer och är helt övertygade om att det inte kommer att följa någon påföljd, då kommer vi inte att få något bra samhälle. Vi måste vara tydliga här. Det är inte så att varje straff fungerar. Men det måste leda till en reaktion. Och de måste bli bättre och tydligare än de är idag.

Vad ska vi då göra om straffrihet inte fungerar? Tio stycken saker har vi nu formulerat, som vi tror möter mycket av det som jag har lyssnat in. För det första: Vi måste skärpa straffen för bostadsinbrott. De är i många fall oförsvarligt låga. Och i många fall sker alldeles för litet. Vi måste helt enkelt skärpa straffen, för att inskräpa att vi tar allvarligt på att man bryter sig in i andra människors hem. Kopplat till detta så har vi noterat att det finns regler som idag används som en s.k. begränsningsmöjlighet, där samma person som begår väldigt många brott, av polis och åklagare kan mötas av en s.k. begränsning, där man väljer att bortse från en del av brottsligheten. Väldigt ofta vid just mängdbrott, inbrott, använder man det här. Alltså, om en inbrottstjuv begår tio inbrott, så väljer man att utreda de första två och skippar de andra åtta. Men alla brott har brottsoffer. Vi kan inte bara se till gärningsmannen. Vi måste också se till att brottsoffren får sin upprättelse, sin sak prövad. Därför vill vi att alla brott ska utredas och att vi dämpar den här användningen av begränsningsregeln som idag finns.

På liknande sätt använder man idag systemet, att om man har fått en påföljd för ett brott, men före det har verkställts så begår man ett nya brott, då väljer man oftast att inte utfärda några nya påföljder. Det är som att man under en tid blir straffimmun. ”Jag har begått så många brott, så jag kan inte få några fler påföljder.” Dessutom, väldigt ofta då personer som under högt tempo i unga år begår väldigt många brott, vad fungerar inte? Straffrihet fungerar inte! Sverige har ett system som i delar fungerar på det sättet, att man helt plötsligt upplever sig själv som straffimmun. Detta måste tas bort. Varje nytt brott ska leda till en ny utdömd påföljd. Vi har inte ett system som säger, att ett brott är allvarligt men tio hinner vi inte med. Det är fel signal till medborgarna.

Polis har lärt sig att jobba med s.k. hotspots. Det tror vi också är helt rätt. Det är väldigt mycket av de som vi diskuterade i Göteborg. Förr hade man uppfattningen, att om man gick koncentrerat på en viss plats, där brottsligheten var väldigt koncentrerad, då flyttade den sig bara. Men vi tror att det är helt rätt att koncentrera sig kring s.k. hotspots. Både ute på stan, det tror jag att alla känner till att det finns vissa områden där det är farligare än på andra, men ställ då polis och andra rättsvårdande insatser där, så att de är nära medborgarna där det är stor risk att något ska hända. Och gör det också i skolans värld. Vi vet att det väldigt ofta är unga som är brottsbenägna och det är också bland unga som de flesta brottsoffren därmed finns. Alltså, gör satsningar på att fullfölja s.k.

hotspots!

När det gäller kränkningarna på nätet, så måste fler sådana leda till åtal. Det här kan inte vara en straffimmunitetszon, där andra regler gäller än ute i det övriga samhället. Därför behöver vi inrätta ett nationellt it-brottscenter och jobba med speciell kompetens och kunskaper, för att komma närmare in på den här brottsligheten.

Fler saker som vi har sagt, som vi särskilt vill rikta gentemot unga: Vi har gjort en väldigt bra lagändring. Vi tycker att straffmyndighetsåldern ska vara femton år. Men vi inser att det finns en del som är under femton år som också begår brott. Vi kan inte ha attityden, att det bryr vi oss inte om för de är inte straffmyndiga. Därför har vi sagt, att brott som begås av dem som är under femton ska utredas. Men då måste det ske i högre utsträckning. Det här måste vi följa upp.

Jag träffade en ung flicka, som berättade om en lång kriminell karriär. Mycket våldsanvändning gentemot andra tjejer. Hon har testat tunga droger. Haft en väldigt svår tid att komma ur den här droganvändningen. Och att avvänja sig vid att använda våld. Hon är femton år. Femton! Hon berättar ungefär som om hon hade levt ett långt kriminellt liv. Allt detta har varit före det hon blev straffmyndig. Men vår attityd kan inte vara: Och därför bryr vi oss inte! Vi måste också när fjorton-, tretton, tolvåringar begår brott veta vem som har gjort något, därför de har också brottsoffer som undrar om samhället ser något. Jag träffade en ung kille, som Beatrice och jag träffade tillsammans, som hade svårt att röra sig i sitt hemområde, för att man i grabbgång under femton ägnade sig åt att bestämma vem som fick gå var någonstans i det området. Och gjorde man inte som de sade, så fick man stryk. Dessutom kunde man bli snodd på sina kläder och sin mobil och bortjagad därifrån för att man på något sätt hade rört sig där vid fel tillfälle. Det var en kraftig frihetsinskränkning för den unga grabben. Vår attityd kan inte vara: De är under femton, så det gör ingenting; man får göra vad man vill när man är under femton. Vi vill inte ändra straffmyndighetsåldern. Men vi ska öppna våra ögon för att en hel del av brottsligheten begås av dem som är yngre än femton år. Också det som de ska utredas. Det ska leda till reaktioner. Sociala myndigheter ska kopplas in. Annars kommer inte brottsoffren att uppleva att vi tar deras problem på allvar.

Vi har en särskild ”ungdomsrabatt”. Den fungerar så, att får man en påföljd efter fyllda arton men före tjugotvå, då tar man ner vilken påföljd man får. Det

är någon sorts synsätt, att man är egentligen inte riktigt vuxen förrän efter att man har fyllt tjuogoett. Förmodligen för att vi en gång i tiden hade myndighetsåldrar som såg ut på det sättet. Men jag kan säga, att har man suttit och lyssnat på en person som har haft stor kriminalitet och droganvändning, och ännu inte har fyllt femton, då kan jag berätta att det är nästan oändlig tid fram till att de blir tjugotvå. Och att betrakta det som att det är tid som vi ska se med ”rabattglasögon” på deras brottslighet, det är för mig uttryck för en naivitet som inte alls leder till rätt konsekvenser. Det leder till att påföljderna kortas och att vi gör mycket mindre för att påverka dem som har begått brott. Därför tycker vi att myndighetsåldern ska gälla även här. Vid arton år har man rätt att rösta, är myndig, är vuxen, får också ta fullt ansvar för sina handlingar. Alltså bör vi ta bort den här ”ungdomsrabatten”, för att tydliggöra att vi ser med tydlighet och allvar på all brottslighet som begås av dem som är myndiga.

Vi tittar på ”helgavskiljning”, d.v.s. ett sätt att faktiskt använda elektronisk fotboja som en intressant... Jag har faktiskt suttit med flera av dem som använt fotboja. Det innebär att man blir inlåst hemma och elektroniskt, via en fotboja som sitter nere vid vristen, kan man kontrollera att de inte bryter mot det. Det är en rätt effektiv snabb reaktion på ungdomsbrottslighet som vi skulle kunna använda oftare. Att man helt enkel blir instängd en helg med en fotboja. Det är ibland bättre att få en tydlig och tidig konsekvens av sitt handlande, än att det inte händer någonting.

Vi vill också ha en ”tjugofyratimmarsgaranti” för unga lagöverträdare. D.v.s. inom tjugofyra timmar ska sociala myndigheter och polis ta kontakt med anhöriga och föräldrar för att informera om vad som har hänt. Det borde man ta för givet att det var så. Men det borde vara ett krav som vi ställer, att det sker en återkoppling. Det är ett sätt att ibland väcka dem som finns omkring, eller att bara vara ett stöd för föräldrars kamp för att komma i clinch med den brottslighet som unga människor utför.

Till det vill vi dessutom ha en s.k. underrättelsegaranti. Målsäganden ska inom en månad få information och återkoppling: ”Vad som händer i ditt fall. Var det befinner sig. Vad har olika instanser sagt. Vad det är möjligt att det blir för påföljder.”

Alla de här tio punkterna vill vi gärna göra med våra alliansvänner. Vi vill få på plats så snabbt som möjligt. Vi är också beredda att gå till val med de här

punkterna 2014. De är alla exempel på hur vi tydliggör vår vilja att inte tolerera våld och brott. Och framför allt inriktat på våld som begås av unga människor eller den mängdbrottslighet som, trots att vi har sjunkande brottslighet i landet, faktiskt finns kvar och som påverkar största delen av vår befolkning.

Det här är vårt sätt att bygga politisk utveckling. Vi lyssnar på Sverige. Vi ser hela Sverige. Vi är beredda att göra förändringar som förbättrar människors tillvaro. Det är med dessa tio punkter som vi vill svara upp mot den oro och den närvaro av våld som fortsatt finns i Sverige.

Jag var inte med här igår. (Jag var med igår kväll! Men jag var inte med här på dagen.) Jag var på Europeiska Rådet. Tjugosju medlemsländer i Europeiska Unionen som har återkommande möten. Det är intressant att följa de återkommande omfattande besparingar som nu görs i många länder runt omkring oss. Ibland har man ju attityden att, ja Sverige vill bara jämföra sig med krisande länder kring Medelhavet för att framstå i bättre dager. Min uppfattning är att de flesta nu har problem med offentliga finanser, för stora underskott och har haft det över längre tid och genomför därför mycket stora besparingar. Man ska nu göra ytterligare besparingspaket i Tyskland. I Holland har man mycket stora besparingar, fryser löner, höjer skatter, drar ned på stora utgifter. I Finland lägger man nu ytterligare besparingspaket. I Danmark också. Vi behöver alltså inte prata om de krisande länderna kring Medelhavet. Detta är nu verkligheten för medborgarna i snart sagt varje annat europeiskt land. Man skär ned. Man möter besparingar. Det är effekterna av om man inte har god ordning i offentliga finanser. Det är väldigt ofta en följd av att man har gjort stora satsningar, som det heter. Man har lyssnat på dem som har sagt: Men gör något nu, gör något snabbt. Oj, vad många sådana förslag vi har fått. Oj, oj, oj! Jag brukar tänka ibland, att skulle Anders och jag ha en dålig dag på jobbet... En dag, då vi skulle göra allt som alla föreslog. En dag! Sedan skulle vi nog få lov att rensa upp efter det i tio-femton år.

Det finns inget utrymme att slarva med offentliga finanser – om man inte vill leva i ett land där de stora besparingspaketen kommer. Och de flesta medborgarna verkar inte tycka att det är så bra. Vi hade tusentals som demonstrerade mot nedskärningar. Mot att inte löner höjs. Mot att skatter höjs. Mot att välfärden skärs ned över snart sagt hela Europa. Alternativet till detta, det är en politik som förstår att hålla hårt i de offentliga finanserna.

Vi har haft regeringsmakten i snart sju år. Under inget av dessa år, trots lågkonjunkturer, finanskriser och nedgångar i vår omvärld, har vi lagt fram stora besparingspaket av det här slaget. Vi har kunnat gå fria från det som är i princip hela Europas verklighet. Och det finns ett skäl till det.

Ibland så säger de: Ja, ni verkar ju hela tiden återkomma till att ni ska ha ordning i offentliga finanser – gäsp! – vad tråkigt. Då förstår man inte hur det hänger ihop. Det är samma ansvar i kommun som det är i landsting som det är när det gäller rikets finanser. Den som inte har förmåga att hålla ordning på ekonomin, kommer att få ägna sig åt allt annat än det man har lovat sina väljare och det som man gav sig in i politiken för att genomföra. Alltså: Tappa inte greppet om offentliga finanser!

Jag noterar också att man vill göra en del offensiva saker. I Finland och i Danmark har man noterat, att det går väldigt bra för Sverige. Det bekymrar våra finska och danska vänner. Därför de ser ju det vi ser, nämligen att vi är beroende av vår omvärld, men vi är särskilt beroende av det som ligger allra närmast. Därför har de, trots att de egentligen inte har något budgetutrymme, bestämt sig för att – lyssna nu! – sänka bolagsskatten. Den socialdemokratiska statsministern i Danmark tycker att det är angeläget att sänka bolagsskatten till tjugotvå procent. Och det får hon medhåll om från den socialdemokratiska finansministern i Finland. Vad socialdemokraterna i Sverige tycker, är litet oklart. Men det är onekligen intressant, om Stefan Löfven tänker gå till val på att gå till storms mot den ansvarslöshet som nu breder ut sig i det socialdemokratiska Danmark och i det också av socialdemokraterna medstyrda Finland. Nej, säger socialdemokraterna, vi kan inte acceptera denna ansvarslöshet, vi måste höja bolagsskatten. Är det så de kommer att säga? Eller ska de göra så som de så ofta gör? ”Vi är enormt emot det här ända till dess vi blir för det!” Kom ihåg det nästa gång ni hör en sosse gnälla på skatter. Javisst! Absolut! Det är tung kritik. Verkligen!

Sanningen är att det är vi som leder utvecklingen. Det är vi som har visat, att det visst går att förena att ha lägre skatter med att ha bra tillväxt. Det är vi som har visat, att det går att ha ordning i offentliga finanser, men ändå se till att vanligt folk får mer i plånboken. Vi och ingen annan! I skarp konflikt med socialdemokraterna som sade, att det är inte möjligt. Det var deras svar till svenska folket. Det är därför som de är ”tvåa på bollen”. Det är därför de inte längre leder utvecklingen. Det är därför de är så jättemycket emot ... ända till

dess de blir för.

Jag tycker att det är bra att socialdemokraterna i Danmark och socialdemokraterna i Finland nu tycker att det är viktigt att sänka bolagsskatten. Det är viktigt att göra det, därför att vi tillsammans ser behov av att upprätthålla vår konkurrenskraft. Därför att det finns sådan enorm potential i världshandeln som växer. Det finns sådan tillväxt i Asien, i Afrika, Latinamerika, att kan vi bara vara med i en del av detta, så finns det stora framtidsmöjligheter också för oss. Men ingenting är gratis eller givet. I stället för att se växande handel komma till Sverige, så finns en stor risk att vi snarare ser handel och jobb lämna Sverige och flytta till andra delar av världen. Den som sitter still, den som har attityden att vi behöver inte bry oss om vad som sker i vår omvärld, den kommer att se jobb och välfärd försvinna. Det är det nya, att förstå det öppna samhället. Öppet mot sin omvärld. Ett rikt land som blivit rikt på export, på att vara konkurrenskraftigt, måste hela tiden ha förmågan att utveckla sig självt, att ställa frågan: Hur ska vi satsa, hur ska vi fortsätta att vara konkurrenskraftiga? Vi har ju den fördelen som inte andra har, att vi har kunnat använda resurser för att sänka bolagsskatt, för att investera i forskning och innovation, utbildningssystem. Vi har tagit viktiga steg i snart sagt varje budget som vi har lagt fram. Tjugotre miljarder tillförde i vid årsskiftet till satsningar för att Sverige skulle skärpa sin konkurrenskraft. Det är för att vi ska ha kvar jobben, det är för att våra ungdomar i framtiden ska kunna ha jobb, för att vi ska kunna behålla våra välfärdsnivåer. Så tar vi ansvar för Sverige!

Om arton månader, då är det val. Jag kan berätta när val avgörs. De avgörs på valdagen. Jaha, tänkte ni, det var ju finurligt. Men ni tror att det jag sade nu är en insikt som alla har. Men jag får förklara påstådda valförluster varenda dag. Vi har förlorat valet varenda dag, varenda vecka. Men så är det inte.

Nu ska jag förklara varför val avgörs på valdagen. Det är därför att vi har upplysta och kloka väljare och medborgare, som på valdagen gör ett val, som de har tänkt över. Det är så man har vägt partierna mot varandra. Det är då som man har ställt sig frågan: Hur ska landet regeras? Vilka har egentligen svaren själva och tillsammans, vad Sverige ska bli och utvecklas till i framtiden? Det är ett upplyst val som medborgarna gör. Det är inte en opinionsvind. Jag har sett detta gång efter gång. Hur väljarna ändrar sig, när de går igenom hur alternativen ser ut och kommer fram till sitt övervägda val.

Därför tänkte vi, låt oss utveckla moderaterna och alliansen för att vara bäst och ge svaren väljarna vill ha på valdagen. Allt vårt arbete är nu inriktat på detta. Därför: Tungt utvecklingsarbete i moderaterna, där vi måste ansvar för ett långt regeringsinnehav, men tillföra nya idéer och satsningar, utan att tappa greppet om offentliga finanser.

Vi tycker att ett land som har sett historiska förbättringar för vanligt folk som jobbar, som har förändrat hela känslan för låginkomsttagare, för busschaufförer, för sjuksköterskor, för metallarbetare, känslan av att jag har fått det bättre, att pengarna räcker längre, att arbete lönar sig bättre. De steg vi redan har tagit. Vi tycker det är rätt väg för Sverige och vi är beredda att ta ytterligare steg. Vanligt folk som jobbar ska veta, att när moderaterna får bestämma, då får man det litet bättre.

Men inte en enda gång kommer vi att göra det på ett sätt som utarmar offentliga finanser eller riskerar att leda till att vi tappar greppet. Inte en enda gång kommer vi att göra det här utan att också säga till alla föräldrar, till alla lärare, till alla elever, att vi måste göra mer när det gäller den svenska skolan. Vi har förmodligen gjort de största reformerna sedan 1840-talet – och det var på tiden! Vi bytte fokus.

Det finns ingen bättre framtidsinvestering, än att se till att skolan är bra. Att unga människor lär sig för ett långt liv; ett svårt arbetsliv som väntar. Det är den bästa investering man kan göra i var och en av oss. Det är bästa sättet att utjämna livschanser, att man möter en bra kvalitativ skola. Vi har tagit de första stegen. Vi kommer att se till att det kommer fram mer resurser och mer satsningar till skolan, mer undervisningstid, tidigare inlärningsstöd för dem som har svårt att hänga med. Vi vet att det här är den framtidsinvestering som Sverige behöver med av. Det ska vi få plats med. Det kommer vi inte att slarva med, om vi får fortsätta efter 2014.

Vi har gjort satsningar på att göra sjukvården tillgänglig och att öka kvaliteten. Vi är beredda att göra ytterligare.

Vi säger det: Kärnan i välfärdsuppdraget, verksamheterna, personalen, de ska ha sina resurser. Vi sätter det före bidragsutbyggnad. Vi prioriterar. Vi satsar inte på att ge pengar till företag och banker i kris. Vi satsar inte på bidragsutbyggnad. Vi lovar inte allt till alla. Vi vet att vi måste hålla hårt i offentliga finanser. Vi vet

att prioritera. Kvalitet i sjukvården. Kvalitet i skolan. Mer undervisningstid. Att det ska löna sig att arbeta för vanligt folk. Det är våra prioriteringar.

Vi vet vad vi vill. Vi har visat att vi kan genomföra detta i praktiskt politik när vi får människors stöd. Och vi har vänner i politiken. Tre stycken kompisar i alliansen, som vi tycker om. Vi vet att de behöver fler väljare än som just nu finns i opinionsmätningarna. Men också de kommer att visa, att det är på valdagen som det avgörs vem som vinner val. Vi behöver hela Alliansen. Vi behöver alla fyra partierna. Därför att vi utgör Sveriges enda regeringsalternativ. Vi är de enda som säger till människor i Sverige, att ska man bära regeringsmakten i Sverige i fyra år, då ska man faktiskt förbereda sig för det jobbet. (Ironiserar:) Jamen, det är ju ett helt häpnadsväckande beslut. Ska man alltså förbereda sig?

Våra politiska motståndare går till val på att säga till väljarna: ”Vi tänker inte förbereda oss. Vi vill inte regera tillsammans med någon annan. Om ni någon gång ser oss tillsammans, då ska ni veta att vi tycker inte om varandra. Vi vill inte ha makt tillsammans. Vi vill ha den bara till oss. Ensamma vill vi ha all makt.” Det är vad de säger.

Varenda dag från nu till september 2014 så ska vi bekämpa den typen av lättsinnighet. Vi ska vara alternativet till dem som säger: ”Vi behöver inte förbereda oss. Vi vill inte regera tillsammans med några andra. Vi kan lova allt till alla och vi har egentligen inte några svar på några frågor. Och det vi tycker idag, det kommer vi inte att tycka i morgon.

Det kommer att vara en lång väg. Vi retar upp folk varenda dag. Det vet ni ju. Jag är litet bra på det. Men ni kommer att märka, att det betalar sig att vara seriös och att förbereda sig. Vi har det unika svaret. Vi har rätt politik för vanligt folk. Vi har politik för jobben. Det kommer att bli valets viktigaste fråga 2014. Vi har politik för satsningar på skola och på sjukvård. Vi har kompisar i politiken, som vi förbereder oss tillsammans med. Vi är det enda regeringsalternativ som på fullt allvar kan säga åt svenska folket, att vi har inom räckhåll att kunna ta majoritetsansvar för Sverige. Vi vet vad vi vill. Vi har visat att vi kan få genomslag för vår politik. Vi är beredda att göra det i ytterligare fyra år. Om arton månader står vi rustade för den fighten, ni kommer att vara de viktigaste för att se till, att vi också vinner en tredje gång.

Tack ska ni ha!

Taggar

2010-tal, 2013, Man, Moderaterna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/fredrik-reinfeldt-tal-pa-sverigemotet-2013>